



---

## Jöks: erakondade rahavajadust tuleb vähendada

**Erakondade rahastamise paremaks kontrollimiseks tuleks erakondade rahavajadust vähendada, seades näiteks piirangud valimiskampaaniatele, arvab vandeadvokaat ja endine õiguskantsler Allar Jöks.**

Allar Jöks rääkis ETV saates "Terevisioon", et 2010. aastal võtsid erakonnad suhteliselt suures üksmeeles karistusseadustikust välja sätte, mille kohaselt oli karistatav see, kui erakond võtab vastu varjatud, anonüümse või juriidilise isiku annetuse. Tema sõnul on loodud ärimudel, mis võimaldab korruptiivse keskkonna loomise kaudu erakonda ebaseaduslikult rahastada, karistada seda aga praegu võimalik ei ole.

Erakonnaseaduse eelnõuga olid ette nähtud nii kriminaalkaristus kui ka haldusmeede, mille kohaselt oleks ebaseaduslikult saadud raha kolmekordses ulatuses tagasi. Kõik see jäi seadusest välja.

"Ei ole olemas ühtegi sellist ideaalset retsepti, et nüüd on üks vahend, millega me kohe teeme asjad paremaks. See on tegelikult kompleksne küsimus, mis eeldab seda, et tuleb esiteks erakondade rahavajadust vähendada. Selleks võib-olla oleks võimalik erakonnale valimiskampaaniateks kuluvat rahahulka vähendada. Ehk teisisõnu: seada piirid - kas kanalite kaudu või mingid mahulised piirangud valimiskampaaniatele. Teiseks tuleks minu arvates seada riigieelarvest erakondadele antav raha teatud piiranguga ehk see oleks ainult ette nähtud ainult maailmavaate edendamiseks ja büroo ülalpidamiseks, mitte valimiskampaaniaks. Kolmandaks peavad olema sanktsioonid [---]. Neljandaks peab olema tugev, tõhus kontrolliorgan, mida meil praegu veel sellisel kujul ei ole," rääkis Jöks.

Jöks toonitas, et Eesti koht rahvusvahelises korruptsiooni tajumise indeksis on pidevalt langenud, kuigi mitte väga jõuliselt.

"Ja kui me loeme neid uudiseid, mis kriminaalvaldkonnas tulevad, siis tuleb vahepeal tegelikult hirm peale, sest meie pealinn on saamas pistisepealinna tiitlit tegelikult. Ja küsimus on, millal või kuidas oleks võimalik see mädapaise pealinna palgelt kõrvaldada. Aga selleks on vaja tugevat seadusandlikku baasi. Aga seadusandlikku baasi ei saa muuta, sellepärast et valdav osa erakondadest ei ole tugeva kontrolli poolt - millega ma tahan jõuda selleni, et enamus erakondi, kes tõusvat kontrolli välistavad, tegelikult kannavad kaudset vastutust ka selle eest, mis ühes või teises kohalikus omavalitsuses toimub."

Selleks, et midagi muutuks erakondade rahastamise kontrolli tõhustamisel, peaks avalik surve olema piisavalt suur, muutuma valimiskampaanias oluliseks küsimuseks, toonitas Jöks. Ta nentis samas aga, et valimiskampaanias ei ole see oluliseks küsimuseks kujunenud.

"Ma lootsin, et see avalik surve peale kirikuraha skandaali tekib - et mitte midagi sellist niivõrd jälestusväärset enam Eestis tekkida ei saaks. Aga siis tuldi välja sellega, et teised erakonnad ütlesid: see on ainult keskerakonna probleem ja meid see ei puuduta, ehk seda ei ole vaja õiguslikult reguleerida," rääkis Jöks.

Jöksi sõnul ei ole tegemist ainult keskerakonna probleemiga. Ta ütles, et talle on sellest rääkinud endine riigikogu liige Silver Meikar (reformierakond).

---

**Date:** 21.05.2012  
**Media type:** Online  
**Media:** ERR Uudised  
**Allika liisa:** ERR Uudised  
**Media publishing:** Muu  
**Auditoorium:** 64000  
**Link:** <http://uudised.err.ee/index.php?06253275>